

**Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 27 Δεκεμβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 17.11.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1812/20.11.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» και δη κατά της με αρ. «...» διακήρυξης της ως άνω αναθέτουσας αρχής, άλλως των προσβαλλόμενων διά της ασκηθείσας προσφυγής όρων.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 2.620,97 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, εμπροθέσμως και επομένως παραδεκτώς, διά του με αριθμ. πρωτ. 66906/04.12.2023 εγγράφου της, διατυπώνει τις απόψεις της επί της προκείμενης προσφυγής, αναρτώντας το σχετικό έγγραφο στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, στις 04.12.2023, προς γνώση όλων.

4. Επειδή, με την με αριθμ. «...» Διακήρυξη, προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοικτός διαγωνισμός άνω των ορίων, για την ανάδειξη εξωτερικού «...» παροχής υπηρεσιών «...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, εκτιμώμενης αξίας 650.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 24.10.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό «...». Παραπονείται εν προκειμένω η προσφεύγουσα διά της ασκηθείσας προσφυγής της ότι στην διακήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού εντοπίζονται όροι, εξαιτίας των οποίων καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής η προσήκουσα συμμετοχή της σε αυτόν. Προσέτι, η προσφεύγουσα, δοθέντος ότι δραστηριοποιείται στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, μετ' εννόμου συμφέροντος, καταρχήν, ασκεί την υπό κρίση προσφυγή, ισχυριζόμενη ότι μη νομίμως στερείται της δυνατότητας να συμμετάσχει λυσιτελώς στον εν λόγω διαγωνισμό.

5. Επειδή, πιο συγκεκριμένα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι από το κανονιστικό περιεχόμενο της προσβαλλομένης προκύπτει ότι, παρόλο που η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης αφορά σε προμήθεια «...», αξίας έως 500.000,00€ και σε «...», αξίας έως 150.000,00€, η προσφορά δε του οικονομικού φορέα περιλαμβάνει ειδικώς και δη προτασόμενο το ποσοστό έκπτωσης επί των «...», στις τεχνικές προδιαγραφές της υπόψη διακήρυξης ωστόσο αναφέρεται ως κριτήριο ανάθεσης μόνον η τιμή της εργατοώρας. Κατά τα ειδικότερα ιστορούμενα στη προσφυγή, ο όρος «Ο ανάδοχος (χορηγητής εκτέλεσης «...») του διαγωνισμού θα αναδειχθεί με κριτήριο την χαμηλότερη, προσφερόμενη τιμή της εργατοώρας» χωρίς καμία

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

μνεία για το ποσοστό της έκπτωσης επί των τιμών των «...» ως κριτήριο είναι μη νόμιμος και δημιουργεί ασάφεια και αδυναμία κατάρτισης ορθής οικονομικής προσφοράς. Εξαιτίας τούτου άλλωστε ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι υφίσταται βλάβη, που θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της να προβάλλει τον ως άνω όρο της διακήρυξης και πλήττει, άλλωστε, συνολικά το οριζόμενο εν προκειμένω κριτήριο ανάθεσης του διαγωνισμού. Οι όροι της προσβαλλόμενης διακήρυξης περί του κριτηρίου ανάθεσης, οι οποίοι εκτίθενται στον πρώτο λόγο της προσφυγής αναφορικά ειδικότερα με τη μη νομιμότητα αυτών ως προς το ορισθέν κριτήριο ανάθεσης προσβάλλονται και διά του δεύτερου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, από τη προσφεύγουσα, η οποία ισχυρίζεται ότι πρέπει να ακυρωθούν ως μη νόμιμοι και για έναν περαιτέρω λόγο. Με τον ως άνω όρο κατά παράβαση των αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 του ν. 4412/2016), αν ανακηρυχθεί κάποιος ανάδοχος με μόνο κριτήριο την τιμή της εργατώρας, παρόλο που σημειωτέον το 75% του συνολικού ποσού της προϋπολογισθείσης δαπάνης αφορά στην προμήθεια «...», ο δε μοναδικός κωδικός Κοινού Λεξιλογίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (CPV), που έχει δοθεί από την αναθέτουσα αρχή στην άνω διακήρυξη είναι ο «...», που αναφέρεται μόνο σε Υπηρεσίες «...», τότε στο πλαίσιο εκτέλεσης της προκείμενης σύμβασης, δύναται να αποφασίζει η αναθέτουσα αρχή την προμήθεια των «...» σε τιμές που θα καθορίζονται εντέλει από μία μη προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία, την οποία ως τρίτος, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας που δεν είναι ανάδοχος, δεν θα μπορεί να προσβάλει, τα ανωτέρω επομένως αντίκεινται στην αρχή της διαφάνειας, την αρχή της αποφυγής των διακρίσεων και την αρχή της ίσης μεταχείρισης, που εγγυώνται την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού. Ο προσβαλλόμενος όρος διατείνεται η ώδε προσφεύγουσα περιορίζει τον ανταγωνισμό διότι αποτελεί αντικίνητρο συμμετοχής στους εμπόρους «...», όπως η ίδια, αφού, εάν συμμετάσχουν με οποιαδήποτε σύμπραξη με «...», ενδεχομένως να μην έχουν αντικείμενο. Με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της παραπονείται η προσφεύγουσα ότι θα έπρεπε εν προκειμένω να προβλέπεται, η υποδιαίρεση της επίμαχης υπό ανάθεση σύμβασης σε τμήματα, τούτο διότι καθιστά ευχερέστερη τη συμμετοχή της με την υποβολή προσφοράς μόνον για ένα

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

μέρος αυτής, ήτοι την προμήθεια των «...». Με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι υπάρχει ασάφεια ως προς τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλει ο προσφέρων και αιτείται να ακυρωθεί ο σχετικός όρος και συγκεκριμένα να διαγραφεί η φράση «2.4.2.5. και» από τον όρο 2.2.9.2 (σελ.18) της διακήρυξης, αφού σύμφωνα με το νόμο και την οικεία διακήρυξη «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1».

6. Επειδή, στην προσβαλλόμενη διακήρυξη, προβλέπονται τα εξής: «1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η ανάδειξη εξωτερικού «...» παροχής υπηρεσιών «...», για ένα (1) έτος. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : «...» Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των «...». Ο ενδεικτικός αριθμός των «...» είναι ογδόντα πέντε (85). Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται έως του ποσού των 650.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, για ένα (1) έτος. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε έως πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000,00 €) για την προμήθεια «...» και έως εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ (150.000,00 €) για «...». Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε 12 μήνες ή 365 ημέρες Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I **Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει μόνο της τιμής.** [...] 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να πληρούν του όρους που ρητώς αναφέρονται στο τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ II [...] 2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά: βάσει τιμής. 2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών 2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II της Διακήρυξης, για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες και

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

«...» (όταν απαιτηθεί η αντικατάσταση/τοποθέτηση τους). Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές.» Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης ορίζεται στην ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ «...»: «Ανάδειξη εξωτερικού «...» παροχής υπηρεσιών «...» όπως αναλυτικά περιγράφεται στο Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών. Ενδεικτικός αριθμός «...»: ογδόντα πέντε (85) και στην ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ Έως του ποσού των 650.000,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.24%, (Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε έως πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (500.000,00 €) για την προμήθεια «...» και έως εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ (150.000,00 €) για «...»)» Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Τεχνικές Προδιαγραφές της διακήρυξης, προβλέπεται: «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ «...» ΠΑΡΟΧΗΣ «...» : 1. Το «...» παροχής υπηρεσιών «...» του αναδόχου θα πρέπει να διαθέτει την κατά νόμο απαιτούμενη άδεια λειτουργίας «...». Να υποβληθεί φωτοαντίγραφο αυτής με την κατάθεση της προσφοράς. 2. Το «...» του αναδόχου θα πρέπει να διαθέτει όλα τα ειδικά εργαλεία (special tools) και συσκευές που απαιτούνται για την εκτέλεση εξειδικευμένων «...» στα «...». Να υποβληθεί σχετικός πίνακας με την κατάθεση της προσφοράς. Ειδικώς για τις αναγκαίες συσκευές, να διαθέτει υποχρεωτικώς: Ηλεκτρονική Διαγνωστική Συσκευή βλαβών (OBD Scanner) για την ανάγνωση και διάγνωση όλων των γενικών κωδικών αλλά και αυτών που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο τύπο «...», Αναλυτή «...», «...» κυλίνδρων Diesel, των οποίων ο οίκος κατασκευής, ο τύπος και ο σειριακός αριθμός (serial number) θα αναγραφούν στον ως άνω σχετικό πίνακα. 3. Ο ανάδοχος (χορηγητής εκτέλεσης «...») του διαγωνισμού θα αναδειχθεί με κριτήριο την χαμηλότερη, προσφερόμενη τιμή της εργατοώρας. Ο αριθμός των απαιτούμενων εργατοωρών για το συγκεκριμένο τύπο (μοντέλο) «...», για την κάθε αναγκαία «...», θα προκύπτει από το επίσημο εγχειρίδιο χρόνων «...» (repair time schedule manual) του οίκου κατασκευής «...». Εναλλακτικά, ελλείψει πρόσβασης στο εγχειρίδιο του κατασκευαστή, οι χρόνοι «...» μπορούν να λαμβάνονται από καθιερωμένα στην αγορά προγράμματα παροχής τεχνικών πληροφοριών για τα «...», όπως τα «...», «...», «...» κ.τ.λ. Οι χρόνοι αυτοί (δηλαδή αριθμός των απαιτούμενων εργατοωρών) θα είναι δεσμευτικοί για τους συμμετέχοντες,

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

υπό την έννοια ότι δεν θα μπορεί να επικαλεσθεί κανείς ότι στην πράξη προέκυψε υπέρβαση των συμβατικών χρόνων. Το προς τιμολόγηση κόστος της κάθε εκτελεσθείσας «...», θα προκύπτει πολλαπλασιάζοντας τον συμβατικό αριθμό των εργατωρών επί την προσφερθείσα τιμή της εργατοώρας. Με την έκδοσή του, το τιμολόγιο χρέωσης των «...» θα πρέπει υποχρεωτικώς να συνοδεύεται με φωτοαντίγραφο ή εκτύπωση του σημείου εκείνου από το εγχειρίδιο χρόνων «...» (repair time schedule manual) που αναφέρει τον προκαθορισμένο χρόνο (αριθμό εργατωρών) για την εκτέλεση των συγκεκριμένων «...». Για την περίπτωση εκτέλεσης «...» επί της διασκευής (υπερκατασκευής) ως «...», όπου δεν υπάρχουν δεδομένα για τους χρόνους εκτέλεσης των διαφόρων «...», ο ανάδοχος θα ενημερώνει προκαταβολικά την Υπηρεσία για τις εργατοώρες που υπολογίζει να απαιτηθούν και θα προβαίνει στην εκτέλεσή τους μόνον εφόσον λάβει έγγραφη ή ηλεκτρονική συναίνεση από τον αναθέτοντα. Στην προσφορά τους οι συμμετέχοντες να αναφέρουν την καθαρή τιμή ανά εργατοώρας (δηλαδή προ Φ.Π.Α και τυχόν κρατήσεων) την οποία προσφέρουν. 4. Η αντικατάστασή των «...», που είναι αναγκαίο να αντικατασταθούν, θα γίνεται με γνήσια «...» (Genuine Parts) και η προμήθειά τους θα πραγματοποιείται από τον ανάδοχο εκτέλεσης των «...». Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στην αγορά γνήσια «...» (Genuine Parts), είναι δυνατή και η χρήση «...» εφάμιλλης ποιότητας (Matching Quality). Σε κάθε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η ανεύρεση προς χρήση γνήσιων «...» (Genuine Parts), θα πρέπει να ενημερώνεται εγγράφως ή με ηλεκτρονικό τρόπο για τούτο ο αναθέτων φορέας («...») και μόνο μετά από συμφωνία του θα είναι επιτρεπτή η χρήση «...» άλλης εφάμιλλης ποιότητας. Η τιμολόγηση των μη γνήσιων «...» θα πρέπει να είναι σαφώς χαμηλότερη από την τιμή που προκύπτει για τα γνήσια, αφαιρουμένου και του παγίου ποσοστού έκπτωσης που προσέφερε ο ανάδοχος. Όλα τα παλαιά «...» που αντικαθίστανται θα πρέπει, υποχρεωτικώς, να παραδίδονται στον αναθέτοντα φορέα μαζί με τα σχετικά τιμολόγια χρέωσης των νέων «...» που τοποθετήθηκαν. 5. Στις προσφορές των υποψηφίων πρέπει να αναφέρεται ευκρινώς το ποσοστό της έκπτωσης στις τιμές των «...» επί των τιμών του επισήμου τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης αυτών από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο του οίκου κατασκευής του

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

«...». Για τον έλεγχο και σύγκριση των τιμών, ο αναθέτων φορέας έχει το δικαίωμα να λαμβάνει έγγραφες προσφορές από το επίσημο δίκτυο πώλησης γνησίων «...» του οίκου κατασκευής του «...». Σε κάθε δε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας («...») είναι σε θέση να προμηθευτεί τα απαιτούμενα για την «...» γνήσια «...» (Genuine Parts) σε χαμηλότερη, τελική τιμή από αυτήν της προσφοράς του αναδόχου ή τα διαθέτει ήδη στην αποθήκη του, ο ανάδοχος υποχρεούται, εάν το απαιτήσει ο αναθέτων φορέας, να εκτελέσει την «...» χρησιμοποιώντας τα «...» που θα του παραδώσει ο αναθέτων, τιμολογώντας στο τέλος μόνο το κόστος των «...». Το αυτό ισχύει και για τις περιπτώσεις που στον ανάδοχο επιτραπεί η χρήση «...» εφάμιλλης ποιότητας (Matching Quality).»

7. Επειδή, όπως γίνεται δεκτό, οι κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως οι θεσπιζόμενοι με την διακήρυξη διαγωνισμού όροι, δεν χρήζουν, ως εκ της φύσεώς τους, αιτιολογίας (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 918/2003, 876/2004), η Διοίκηση είναι, κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, ενώ θα πρέπει να θεωρείται ότι απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό η σκοπιμότητα της θεσπίσεως επί μέρους όρων και τεχνικών προδιαγραφών (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 434/2008). Και τούτο διότι όταν ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επικαλείται λόγους με τους οποίους επιχειρεί, υπό την μορφή γενικής αμφισβήτησης της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακήρυξης, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες, τα προς προμήθεια είδη και να καθορίσει, βάσει δικών του εκτιμήσεων, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, αυτοί οι λόγοι είναι απορριπτέοι ως अपαράδεκτοι (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 307/2007). Ετέρωθεν και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές ελέγχονται από την άποψη της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΣΤΕ 189/2015, ΕΑ ΣΤΕ 124/2015, 9/2015, 354/2014 κ.ά.), σε κάθε δε περίπτωση θα πρέπει να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης και να μην εισάγουν αδικαιολόγητα εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, υπό την έννοια

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

ότι οφείλουν να αποφεύγουν διατάξεις που οδηγούν σε τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού μέσω απαιτήσεων που ευνοούν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτή χαρακτηριστικών που διακρίνουν συνήθως τα προϊόντα/υπηρεσίες του τελευταίου, ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητους φραγμούς στην ελεύθερη ανάπτυξη του ανταγωνισμού (βλ. ΕΣ 2402/2010).

8. Επειδή, από το κανονιστικό περιεχόμενο της προσβαλλόμενης διακήρυξης, όπως αυτό προκύπτει από τους διαληφθέντες στη σκέψη 6 της παρούσας όρων αυτής, συνάγεται ότι αντικείμενο του επίμαχου διαγωνισμού είναι η ανάδειξη εξωτερικού «...» για την παροχή υπηρεσιών «...», για ένα (1) έτος. Περαιτέρω ρητώς ορίζεται στη προσβαλλομένη ότι οι προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των «...» και των υπηρεσιών, καθόσον δε ο ενδεικτικός αριθμός των «...» είναι 85, για τα οποία απαιτείται η ως άνω παροχή υπηρεσιών «...», η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης που ανέρχεται έως του ποσού των 650.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, αντιστοιχεί σε (έως) 500.000,00€ για την προμήθεια «...» και έως 150.000,00€ για τις «...». Επιπλέον, σύμφωνα με τους όρους της οικείας διακήρυξης, ρητώς και ευκρινώς ορίζεται ότι η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει μόνο της τιμής. Τούτο δε, καθόσον πρόκειται για σύμβαση που απαιτεί τόσο την παροχή των σχετικών «...» όσο και τη προμήθεια των απαιτούμενων «...», ορίζεται ειδικότερα ότι αφορά και άπτεται της χαμηλότερης, προσφερόμενης τιμής της εργατοώρας, σχετικά με τις «...» καθώς και του προσφερόμενου ποσοστού της έκπτωσης στις τιμές των «...». Εξάλλου, η χαμηλότερη τιμή της εργατοώρας για τις απαιτούμενες «...» και το ποσοστό έκπτωσης επί των τιμών του τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης των «...» από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο του «...», αποτελούν το κριτήριο επιλογής, ως ορθώς και σε εύλογη σύνδεση με τα ανωτέρω έχει ορισθεί στη προσβαλλομένη, ήτοι αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει της τιμής. Ενόψει τούτων, η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) σύμφωνα και με το σχετικό υπόδειγμα της διακήρυξης (Παράρτημα IV) πρέπει να αναφέρει τη «καθαρή τιμή» ύστερα από την εφαρμογή του ποσοστού έκπτωσης στις τιμές των «...» επί των τιμών του

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

επίσημου τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης αυτών από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο του οίκου κατασκευής του «...» καθώς και τη χρέωση της εργατοώρας για τις παρεχόμενες «...», όπερ συνεπάγεται συνδυαστικά τη μικρότερη προσφερόμενη τιμή και επομένως οδηγεί στην εντέλει προκρινόμενη προσφορά βάσει του κριτηρίου που διέπει τον επίδικο διαγωνισμό. Υπό αυτά τα δεδομένα, αβασίμως ισχυρίζεται η ώδε προσφεύγουσα ότι δεν συνυπολογίζεται στη προσβαλλομένη στο κριτήριο της χαμηλότερης προσφερόμενης τιμής το κριτήριο της προσφερόμενης έκπτωσης των παρεχόμενων «...», διότι αντιθέτως από το συνολικό περιεχόμενο της προσβαλλομένης προκύπτει ο ορθός συνυπολογισμός των προσφερόμενων τιμών αμφοτέρων των υπηρεσιών και των «...», ούτως σε σύνδεση με το αντικείμενο της επίμαχης υπό ανάθεση σύμβασης και προς εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού. Τούτων δοθέντων, τα προβαλλόμενα διά του πρώτου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέα, αντιθέτως πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα σχετικώς προβάλλει η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της.

9. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης, και από τα ορισθέντα στη προσβαλλομένη ρητώς προκύπτει ότι στις προσφορές των υποψηφίων πρέπει να αναφέρεται ευκρινώς το ποσοστό της έκπτωσης στις τιμές των «...» επί των τιμών του επίσημου τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης αυτών από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο του οίκου κατασκευής του «...». Βάσει δε αυτού και προκειμένου για τον έλεγχο και τη σύγκριση των τιμών, ορίζεται συναφώς ότι η αναθέτουσα αρχή έχει το δικαίωμα να λαμβάνει έγγραφες προσφορές από το επίσημο δίκτυο πώλησης γνησίων «...» του οίκου κατασκευής του «...» καθώς και ότι σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να προμηθευτεί τα απαιτούμενα για την «...» του «...» γνήσια «...» σε χαμηλότερη, τελική τιμή από αυτήν της προσφοράς του αναδόχου ή τα διαθέτει ήδη στην αποθήκη της, ο ανάδοχος υποχρεούται, εάν το απαιτήσει η αναθέτουσα αρχή, να εκτελέσει την σχετική «...» χρησιμοποιώντας τα κατά τα ως άνω «...» που θα του παραδώσει η αναθέτουσα αρχή και συνακολούθως τιμολογώντας μόνο το κόστος των «...». Βάσει των όσων έγιναν δεκτά στη προηγούμενη σκέψη της παρούσας και δοθέντος ότι ο επίμαχος διαγωνισμός έχει μεικτό αντικείμενο, αποβλέπει δε συνολικά στην ανάδειξη αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών «...», αβασίμως αλλά και

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

απαραδέκτως προβάλλει η ώδε προσφεύγουσα ότι μη νομίμως ορίζεται πως η αναθέτουσα αρχή δύναται να λαμβάνει έγγραφες προσφορές από το επίσημο δίκτυο πώλησης γνησίων «...» του οίκου κατασκευής του «...» καθώς και ότι σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να προμηθευτεί τα απαιτούμενα για την «...» του «...» γνήσια «...» σε χαμηλότερη, τελική τιμή από αυτήν της προσφοράς του αναδόχου ή τα διαθέτει ήδη στην αποθήκη της, ο ανάδοχος υποχρεούται, εάν το απαιτήσει η αναθέτουσα αρχή, να εκτελέσει μόνο την σχετική «...» χρησιμοποιώντας τα «...» που θα του παραδώσει η αναθέτουσα αρχή. Και τούτο ειδικότερα διότι ρητώς ορίζεται στη προσβαλλομένη αφενός ότι η οικονομική προσφορά των υποψηφίων θα πρέπει να εμπεριέχει και να αναφέρει την καθαρή τιμή μετά την εφαρμογή του ποσοστού έκπτωσης στις τιμές των «...» και δη επί των τιμών του επίσημου τιμοκαταλόγου λιανικής πώλησης αυτών από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο του οίκου κατασκευής του «...», αφετέρου το αντικείμενο της επίμαχης σύμβασης έγκειται, ως προελέχθη, στην παροχή υπηρεσιών «...» των υπηρεσιακών «...» και όχι αποκλειστικά στην προμήθεια των απαιτούμενων «...», τα οποία εξάλλου η αναθέτουσα αρχή ενδέχεται να διαθέτει ήδη στην αποθήκη της. Επιπροσθέτως, απαραδέκτως προβάλλει η προσφεύγουσα ότι ο προσβαλλόμενος όρος περιορίζει τον ανταγωνισμό διότι αποτελεί αντικίνητρο συμμετοχής στους εμπόρους «...», όπως η ίδια, αφού αν συμμετάσχουν με οποιαδήποτε σύμπραξη με «...», ενδεχομένως να μην έχουν αντικείμενο, ούτως, εντούτοις, ερείδοντας τους σχετικούς ισχυρισμούς της στην επιχειρηματική της πολιτική και δυνατότητες. Σε κάθε περίπτωση, ως έχει κριθεί και γίνεται δεκτό, η θέσπιση με τη Διακήρυξη των προδιαγραφών που κρίνει η αναθέτουσα αρχή πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται ενδεχομένως αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σε αυτόν διαγωνιζομένων, των οποίων οι προσφορές δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυνάμενων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους απαραδέκτως και αβασίμως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

(πρβλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 189/2015, 124/2015, 9/2015, 354/2014). Υπό αυτά τα δεδομένα, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν, αντιθέτως πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα σχετικώς ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή διά του εγγράφου των απόψεων της.

10. Επειδή, έτι περαιτέρω, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι πλημμελώς η αναθέτουσα αρχή δεν προέβη εν προκειμένω σε υποδιαίρεση της επίμαχης σύμβασης σε τμήματα, αφού ούτως δεν έχει η ίδια τη δυνατότητα να υποβάλλει προσφορά μόνο για την προμήθεια των «...» και τούτο κατά παράβαση της κατ' άρθρο 59 του ν.4412/2016 υποχρέωσης. Περαιτέρω, συνομολογεί η ώδε προσφεύγουσα ότι δεν αποκλείεται η συμμετοχή της στον διαγωνισμό μέσω της προσφυγής της στη στήριξη της ικανότητας τρίτων, θα ήταν, ωστόσο, ευχερέστερη η λυσιτελής συμμετοχή της με την υποβολή προσφοράς μόνον για ένα μέρος, ήτοι τα «...». Από την επισκόπηση των στοιχείων της προκειμένης υπόθεσης σε συνδυασμό με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας, εντούτοις, συνάγεται ότι το αντικείμενο της επίμαχης σύμβασης έγκειται στην παροχή υπηρεσιών «...» της αναθέτουσας αρχής, συνολικώς δε και σε αλληλεξάρτηση μεταξύ των, απαιτείται σχετικώς η παροχή «...» όπως και η προμήθεια των απαιτούμενων «...». Επομένως, εκ των ανωτέρω συνάγεται, ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή στη συμπληρωματική της αιτιολογία, ότι κατά τούτο και καθόσον οι τεχνικές προδιαγραφές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της διαγωνιστικής διαδικασίας, είναι αναγκαίο και απαραίτητο να προσδιορίζονται αναλυτικά οι απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής για την προμήθεια των «...» ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής των απαιτούμενων «...» από εξωτερικά «...». Βασικός σκοπός δε του εν λόγω αντικειμένου που ευλόγως εξυπηρετείται διά της προσβαλλομένης διακήρυξης, είναι να μειωθούν οι χρόνοι ακινητοποίησης λόγω βλαβών για τον συγκεκριμένο τύπο «...», όπερ ωστόσο δεν επιτυγχάνεται στην περίπτωση που ανατίθεται η «...» σε μία επιχείρηση και η προμήθεια των απαιτούμενων «...» σε έτερη. Για την αποφυγή αυτών και τον περιορισμό του χρόνου ακινητοποίησης των «...» και επομένως της επιδίωξης ταχύτερης ανταπόκρισης σε έκτακτα περιστατικά που κινδυνεύει η ανθρώπινη ζωή, προκύπτει ότι οι ζητηθείσες εν προκειμένω

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

«...» είναι σε άρρηκτη σύνδεση με την προμήθεια των απαιτούμενων «...» για τα «...». Ενόψει τούτων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι προσβαλλόμενες προδιαγραφές παρίστανται αιτιολογημένες και εύλογες, επί τη βάση του κανονιστικού περιεχόμενου των συμβατικών τευχών και του αντικειμένου της επίμαχης σύμβασης, παρά τα όσα περί αντιθέτου διατείνεται η προσφεύγουσα. Και τούτο διότι, οι ως άνω τεχνικές παράμετροι παρίστανται αναγκαίες και τελούν σε αναλογία με τον επιδιωκόμενο σκοπό, αφού η αναθέτουσα αρχή τις καθόρισε προκειμένου να μην παρεμποδιστεί μεν η ανάπτυξη υγιούς και βιώσιμου ανταγωνισμού και να ευνοηθεί η προσέλευση στο διαγωνισμό διευρυμένου κύκλου συμμετεχόντων, πλην όμως να αναδειχθεί και ικανός οικονομικός φορέας που θα εκτελέσει καταλλήλως και προσηκόντως την υπό ανάθεση υπηρεσία, ικανοποιώντας ούτως το αντικείμενο και το σκοπό της επίμαχης σύμβασης. Ενόψει όλων των ανωτέρω και από τη στάθμιση των συμφερόντων, της αναθέτουσας αρχής και των εν δυνάμει συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, προεχόντως δε, της εξασφάλισης της άρτιας εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή εν προκειμένω έθεσε εύλογες απαιτήσεις, που δεν περιορίζουν ανεπιτρέπτως τον ανταγωνισμό, αντιθέτως, καθόρισε τις επίμαχες τεχνικές προδιαγραφές με βάση τις ανάγκες και τη σκοπιμότητα χρήσης από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση αυτών, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού, αλλά κείται εντός των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης. Τα όσα περί αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα πρέπει να απορριφθούν, αντιστοίχως πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι οι προβαλλόμενοι διά του εγγράφου των απόψεων της ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής.

11. Επειδή, τέλος, αβασίμως προβάλλει η προσφεύγουσα, διά του τέταρτου λόγου της προσφυγής της ότι υπάρχει ασάφεια στη προσβαλλομένη ως προς τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλει. Αντιθέτως καμία ασάφεια δεν προκύπτει από τον προσβαλλόμενο διά της προσφυγής όρο που αξιώνει: «Τα δικαιολογητικά του παρόντος υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5. και 3.2 της παρούσας» και εντάσσεται στο πεδίο 2.2.9.2 της διακήρυξης με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα». Συνεπεία τούτων ο σχετικός λόγος είναι απορριπτέος, τα δε προβαλλόμενα

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

από την αναθέτουσα αρχή, διά του εγγράφου των απόψεων της, πρέπει να γίνουν δεκτά.

12. Επειδή, εξάλλου, ως έχει κριθεί και γίνεται δεκτό, η προδικαστική προσφυγή περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που στοιχειοθετούν, κατά τον εκάστοτε προσφεύγοντα, παρανομία. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να εκθέσει τις επί της προσφυγής απόψεις της, παραθέτοντας, μάλιστα, και συμπληρωματική αιτιολογία, ως εν προκειμένω συντρέχει. Στη συνέχεια η ΕΑΔΗΣΥ, επιλαμβανομένη της εν λόγω προσφυγής, κρίνει αποκλειστικώς τα θιγόμενα με αυτήν θέματα, τους ισχυρισμούς και τα στοιχεία που επικαλούνται ο προσφεύγων, η αναθέτουσα αρχή και ο τυχόν παρεμβαίνων (ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 288/2020 σκ. 13, 314/2019 σκ. 7), περιοριζόμενη εντός του πλαισίου των προβαλλομένων με την προσφυγή αιτιάσεων και των ισχυρισμών προς αντίκρουσή τους, χωρίς να έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλομένη πράξη ή να προβεί η ίδια στην οφειλομένη ενέργεια καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας Αρχής (Βλ. ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 204, 29/2019, 54/2018). Ενόψει δε του σκοπού των σχετικών διατάξεων, που συνίσταται στην αποτελεσματική παροχή προστασίας σε στάδιο προηγούμενο της ασκήσεως ενδίκων βοηθημάτων, συνάγεται ότι πρέπει να παρέχεται στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να λαμβάνει γνώση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, προκειμένου να διασφαλίζονται κατά το στάδιο αυτό οι προϋποθέσεις ουσιαστικής αντιμωλίας (Βλ. ΣΤΕ 780/2019, 51/2021, 179/2019). Προς την κατεύθυνση αυτήν η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 ρητώς ρύθμισε το ζήτημα της κοινοποιήσεως στον προσφεύγοντα και της δυνατότητας αντικρούσεως από αυτόν της συμπληρωματικής αιτιολογίας της προσβαλλομένης πράξεως, με υπόμνημα που ήδη πρέπει να κατατίθεται έως πέντε (5) ημέρες μετά την προς αυτόν κοινοποίηση της συμπληρωματικής αυτής αιτιολογίας, της σχετικής προθεσμίας οριζομένης ως αποκλειστικής, δεδομένου, άλλωστε, και του τεχνικού, συχνά, χαρακτήρα των σχετικών ζητημάτων (πρβλ. ΣΤΕ 1000/2022). Επομένως, επί παρελεύσεως απράκτου του ως άνω πενθημέρου, χωρίς υποβολή από τον προσφεύγοντα, εμπροθέσμως, υπομνήματος προς αντίκρουση της συμπληρωματικής αιτιολογίας της αναθέτουσας αρχής, εφόσον πρόκειται για αιτιολογία γνησίως συμπληρωματική και όχι απλώς ενισχυτική της αρχικής, η συμπληρωματική

Αριθμός απόφασης: 79 /2024

αυτή αιτιολογία καθίσταται πλέον οριστική και, συνακολούθως, η ΕΑΔΗΣΥ στερείται εξουσίας να κρίνει αυτεπαγγέλτως τη νομιμότητα αυτής (βλ. ΣΤΕ 1000/2022, πρβλ. και ΣΤΕ 1855/2021, 1419/2021, ΕΑ 61/2017, 298, 107/2016, 133/2015, 457, 373/2013, 942/2011), χωρίς τούτο να είναι, πάντως, από την άποψη αυτή, ασύμβατο προς τον ενδικοφανή χαρακτήρα της προδικαστικής προσφυγής (βλ. ΣΤΕ 1000/2022, ΣΤΕ 1419/2021 σκ.10, 2093/2020). Καθόσον, εν προκειμένω, η αιτιολογία που περιέχεται στις απόψεις της αναθέτουσας αρχής αποτελεί αιτιολογία γνησίως συμπληρωματική, προερχόμενη από το αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής και αναγόμενη στους λόγους που υπαγόρευσαν τη θέσπιση των επίμαχων ρυθμίσεων της διακηρύξεως (βλ. ΣΤΕ 7/2013, 1186/2011, 812/2009 κ.ά.), η δε προσφεύγουσα δεν αντέκρουσε τη συμπληρωματική αυτήν αιτιολογία διά της υποβολής υπομνήματός της, η συμπληρωματικώς τούτη διατυπωθείσα από την αναθέτουσα αρχή αιτιολογία (αναγομένη στην τεκμηρίωση της συνδρομής των προϋποθέσεων θεσπίσεως των κανονιστικών ρυθμίσεων της διακηρύξεως) κατέστη πλέον οριστική (Βλ. ΣΤΕ 1399/2023).

13. Επειδή, κατόπιν τούτων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και επομένως το παράβολο πρέπει να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, κατά το άρθρο 363 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει τη προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ